

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/32/2021
Identifikačné číslo spisu:	7517206108
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7517206108.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletých U. C., narodeného XX. V. XXXX a M. C., narodeného X. V. XXXX, oboch bývajúcich u matky a zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, matky Ing. T. C., narodenej XX. Y. XXXX, bývajúcej v G. I., O. A. X, zastúpenej JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou v Košiciach, Čajakova 5 a otca Ing. M. C., narodeného XX. B. XXXX, bývajúceho v C., I. X, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou v Košiciach, Štúrova 20, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností pre čas po rozvode manželstva, vedenej na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 19P/87/2017, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2021, sp. zn. 7CoP/112/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice okolie (ďalej len „súd prvej inštancie alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. júna 2020, č. k. 19 P 87/2017-528 I. manželstvo manželov Ing. M. C. a Ing. T. C., rodenej C., uzavreté v Rímskokatolíckom kostole v G. M. dňa 13. októbra 2007, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Ž., vo zväzku 4, ročník 2007, na strane 183, pod poradovým číslom 29 rozviedol, II. zveril maloleté deti M. C., narodeného X. V. XXXX a U. C., narodeného XX. V. XXXX na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky; III. určil, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok., IV. otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého U. sumou 240 € mesačne, na výživu maloletého M. sumou 220 € mesačne, vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred, k rukám matky maloletých detí, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva; V. otcovi uložil povinnosť prispievať na tvorbu úspor pre maloletého U. sumou 50 € mesačne a na tvorbu úspor pre maloletého M. sumou 50 € mesačne na účty maloletých detí, ktoré budú zriadené matkou v prospech oboch maloletých detí, vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva. Na nakladanie s finančnými prostriedkami na účte maloletých detí je vždy potrebný súhlas súdu; VI. upravil styk otca s maloletými deťmi M. a U. C. nasledovne : „Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi U. a M. každý párný kalendárny týždeň v stredu v dobe od 14:00 hod.

do 17:00 hod. v priestoroch Psychosociálneho centra so sídlom na Löfflerovej 2 v Košiciach, počas prvého stretnutia prvého dňa za prítomnosti matky, následne bez prítomnosti matky za prítomnosti odborného pracovníka centra a to po dobu 4 mesiacov od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. Matka je povinná maloleté deti v čase určenom na začiatok styku riadne pripraviť, priviesť ich do priestorov psychosociálneho centra a umožniť otcovi styk s maloletými deťmi v priestoroch centra. Otec je povinný maloleté deti na tom istom mieste v čase určenom na ukončenie styku matke odovzdať. V prípade ak sa nebude môcť uskutočniť styk otca s jedným z maloletých detí z akýchkoľvek dôvodov na strane maloletého dieťaťa, súd ukladá povinnosť matke, aby na stretnutie priviedla druhé maloleté dieťa a umožnila tak styk otcovi s týmto maloletým dieťaťom. Súčasne ukladá povinnosť matke umožniť otcovi náhradný styk a to v rovnakom rozsahu a v rovnakom mesiaci po dohode s centrom, v prípade, ak sa nebude môcť styk realizovať z akýchkoľvek dôvodov na strane maloletého dieťaťa.“ Po uplynutí preklenovacieho (adaptačného) obdobia upravil sa styk otca s maloletými deťmi nasledovne: „Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým U. a M.: každý párny kalendárny týždeň v mesiaci v dobe od piatku od 16:00 hod. do nedele do 16:00 hod., každý rok počas letných prázdnin v dobe od 1. júla od 9:00 hod. do 15. júla do 19:00 hod. a od 1. augusta od 9:00 hod. do 15.8. do 19:00 hod., každý nepárny rok počas jarných prázdnin od prvého dňa prázdnin od 9:00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18:00 hod., každý párny rok počas veľkonočných prázdnin od štvrtka prázdnin od 9:00 hod. do pondelka prázdnin do 18:00 hod., každý párny rok počas jesenných prázdnin od prvého dňa prázdnin od 9:00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18:00 hod., každý nepárny kalendárny rok počas zimných prázdnin a vianočných sviatkov od 23. decembra od 9:00 hod. do 25. decembra do 18:00 hod. a od 30. decembra od 9:00 hod. do 6. januára nasledujúceho roka do 18:00 hod., každý párny kalendárny rok od 26. decembra od 9:00 hod. do 29. decembra do 18:00 hod., s tým, že otec je oprávnený v týchto prípadoch vždy prevziať maloleté deti v mieste bydliska matky, kam je povinný maloleté deti po ukončení styku matke odovzdať. Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne a včas pripraviť; VII. Uložil rodičom maloletých detí výchovné opatrenie a to povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v Psychosociálnom centre so sídlom na Löfflerovej 2 v Košiciach a to na dobu 4 mesiacov od právoplatnosti tohto výroku rozsudku; VIII. uložil povinnosť každému z manželov zaplatiť trovy štátu vo výške 10,20 € do troch dní od právoplatnosti tohto výroku rozsudku, na účet Okresného súdu Košice - okolie; IX. Zamietol návrh právneho zástupcu manžela na predbežnú vykonateľnosť výroku o úprave styku s maloletými deťmi; X. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 23, § 24, § 25, § 62, § 63, § 75 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené a navyše konfliktné. V dôsledku dlhodobého odcudzenia ich manželské spolužitie už neplní svoj účel, je trvalo a hlboko rozvrátené. Ani jeden z nich už nemal záujem obnoviť vzájomné spolužitie, obaja boli rozhodnutí ukončiť manželstvo, a preto ho rozviedol. Obaja rodičia maloletých detí, manželia, vyslovili súhlas so zverením oboch maloletých detí do osobnej starostlivosti matky. Pri určení výživného zo strany otca, ako povinného rodiča vychádzal v danom prípade súd z možností, schopností a majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov i odôvodnených potrieb maloletých detí, pričom prihliadol aj na to, kto z rodičov a v akej miere sa o maloleté deti osobne stará. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolania navrhovateľa (manžela) a odporkyne (manželky) rozsudkom z 31. mája 2021, sp. zn. 7CoP/112/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v napadnutých výrokoch o určení výživného (výrok IV.), tvorbe úspor pre maloleté deti (výrok V.), úprave styku otca s maloletými deťmi (výrok VI.) a o uložení výchovného opatrenia (výrok VII.). Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Dodal, že súd prvej inštancie správne a zákonne

rozhodol, účastníci konania vo svojich odvolaniach neuviedli žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o úprave výživného a styku na čas po rozvoде, ako aj o uložení výchovného opatrenia, odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením, pričom skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a doplnil na zdôraznenie jeho správnosti ďalšie dôvody.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala matka (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., s tým, že napadnutý rozsudok trpí vadami zmätočnosti, pretože odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd podľa dovolateľky neúplne zistil skutočný stav veci. Domnieva sa, že keby súd prvej inštancie bol objasnil skutočný stav vo vzťahu k pracovným cestám otca maloletých a následne tento stav zohľadnil čo do jeho možností, schopností a majetkových pomerov, bolo by jej navrhovanej výške bežného výživného aj úspor vyhovené v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie v naznačenom rozsahu dospel na základe vykonaných dôkazov (pracovná zmluva) k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v napadnutých výrokoch považuje za nedostatočné, neudržateľné, zmätočné, rozporné, nepresvedčivé, vedúce až k nepreskúmateľnosti, keď súd vyvodil z vykonaného dokazovania nesprávne skutkové a právne závery. Namietala nedostatky v procesnom postupe súdu týkajúce sa nepreskúmania pracovných podmienok matky, jej pracovnej zmluvy a okolností s tým súvisiacimi, čo by pri dôslednom uvážení a procesnom postupe odvolacieho súdu mohlo viesť k zmene rozhodnutia v tom zmysle, že odvolací súd by zmenil čas stretávania sa otca s deťmi v Psychosociálnom centre v Košiciach. Ďalej poukazuje na násilnú povahu otca (podloženú rozhodnutím správnych orgánov o priestupkoch otca proti občianskemu spolunažívaniu), ktorú odvolací súd nevzal do úvahy a potvrdil rozsiahle vymedzenie stretávania sa otca s deťmi napriek jeho prchkej povahe a nevzal do úvahy rozhodnutia správnych orgánov, čo môže mať negatívne následky na psychický vývoj detí. Odvolací súd sa argumentáciou týkajúcou sa nevhodného prostredia otca vôbec nezaoberal, a tiež nevzal do úvahy znalecký posudok znalkyne z odboru detská psychiatria, MUDr. Terézie Rosenbergerovej, ktorá poukázala na nežiaduci vplyv otca na deti cez ich matku, čo pôsobí traumatizujúco na deti samotné. Vo vzťahu k výchovnému opatreniu (výrok VII.) uviedla, že už predošlé neodkladné opatrenie neprinieslo svoj zámer, nemá žiaden zmysel ho naďalej uplatňovať a vynucovať. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a súčasne v zmysle § 444 ods. 1 CSP navrhla odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

4. Otec vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolateľkou namietané „nesprávne skutkové a právne závery“ nezakladajú ani prípustnosť dovolania, ani nie sú zákonom uznanými dovolacími dôvodmi. Považuje dovolanie manželky za neprípustné a navrhuje ho odmietnuť.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP odvolací súd môže na návrh odložiť jeho vykonateľnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napádaného rozhodnutia podľa tu citovaného ustanovenia a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 vety prvej CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Konanie vo veciach rozvodu manželstva spojené s konaním o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvoде je mimosporovým konaním, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v ustanoveniach § 92 a nasl. CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je

vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania odporkyne bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP a/alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a/alebo § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania z § 420 písm. f) CSP. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

14. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, potom už „postupom súdu“ zásadne nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho

odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3Cdo/173/2017, 7Cdo/150/2017, 8Cdo/49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

16. V danom prípade matka v dovolaní namieta nedostatky, ku ktorým podľa jej názoru došlo v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie. Tvrdí, že súdy niektoré dôkazy nesprávne vyhodnotili a z výsledkov dokazovania vyvodili nesprávne skutkové závery, prípadne rozhodli bez ich obstarania.

17. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

18. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012). Ani podľa novej právnej úpravy civilného konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

19. K dovolacej námietke manželky týkajúcej sa nedostatočného vysvetlenia niektorých dôvodov rozhodnutia súdu, prípadne až nepreskúmateľnosti rozsudku dovolací súd pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (k tomu viď jeho rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

20. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ (teda nie zmätočnosť) zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, prijaté na margo neskoršej odchyľnej judikatúry, považujúcej nedostatky odôvodnenia rozhodnutia za postup súdu odnímajúci účastníkom konania možnosť konať pred súdom, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska - pokiaľ ide o jeho druhú vetu - nedotkli, preto ho treba považovať (v práve uvedenom smere) aj naďalej za aktuálne (zvlášť ak aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplynul názor, že prijatím CSP a v jeho rámci § 420 písm. f) sa skoršie podmienky neliberalizovali, ale naopak sprísnil).

21. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“, napr. ak odôvodnenie rozhodnutia súdu obsahuje výkladom neodstrániteľné protirečenia.

22. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

23. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Za takú vadu nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

24. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a dovolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - tu porovnaj ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

25. Dovolateľka namieta aj to, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

26. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď primerane R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011,

7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014).

27. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, zotrval aktuálny judikát R 24/2017. Naostatok najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

28. Zdôrazňujúc už vyššie uvedené, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Treba mať na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií (vychádzajúc z ich vzájomnej vecnej súvislosti a prepojenosti) je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu veci, s ktorým sa stotožnil. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvoláciu argumentáciu odporkyne. Súdy zohľadnili pomery účastníkov konania, potreby maloletých a možnosti manžela (otca) a manželky (matky).

29. Zo všetkých už uvedených dôvodov preto dovolací súd odmietol dovolanie matky ako procesne neprípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.